

JAAERVERSLAG

2017

Inhoud

1.	Voorwoord.....	4
2.	Wijkgezondheidscentrum Medikuregem vzw	7
3.	Werkingsgebied	7
4.	Patiënten	8
5.	De medewerkers van Medikuregem	9
	Zorgverleners.....	10
	Onthaal	11
	Gezondheidspromotie.....	11
	Ondersteunende diensten	11
	Vrijwilligers	11
6.	Individuele zorgverlening	12
	Raadplegingen huisarts en verpleging.	12
	Prenatale consultaties.....	12
	Diëtist	12
	Maatschappelijk werk	12
	Eerstelijnspsychologie	13
	Beweeg-coach	13
7.	Ziektepreventie	14
	Vaccinaties.....	14
	Baarmoederhalsuitstrijkjes	14
	Preventieve mammografie.....	14
	Preventieve darmkankeropsporing.....	15
8.	Gezondheidspromotie.....	15
	Patiënten informeren.....	16
	Aids/SOA-sensibilisatie.....	16
	Geestelijke gezondheid	17
	Beweging	21
	Proper Kuregem	23
	Voeding.....	26
	Werkgroep patiëntenparticipatie.....	27
9.	Opleidingspraktijk.....	28

10.	Projecten	29
	Stadslandbouwproject Bel Akker	29
	Doucheflux.....	29
	Kirikoe.....	29
	BBBru	30
11.	Organisatie en bestuur.....	31
	Bestuur	31
	Interne organisatie	32
12.	De audit van Maggie De Block.....	32
13.	Feest	35
	Feestelijke opening nieuwe gebouwen.....	35
	Afscheid van Louis Ferrant als actieve huisarts.....	36
14.	Infrastructuur	37
15.	Partners	37

1. Voorwoord

2017 was een intens werkjaar voor Medikuregem, maar tevens tweemaal een feestjaar.

Naast de dagdagelijkse zorg voor onze 4.392 patiënten was er eerst en vooral de dwingende vraag vanuit de buitengewone AV van 30 januari om te werken naar degelijkere en transparantere bestuursorganen met een opener communicatiecultuur binnen de vzw. Mede dankzij de concrete aanpak van onze nieuwe coördinator werd binnen alle geledingen van Medikuregem een intensief parcours afgelegd en dit met de hulp van een externe procesbegeleider: in samenspraak met alle leden van de bestuursorganen en tevens met alle teamleden werden duidelijkere afspraken gemaakt rond overleg, besluitvorming, communicatie binnen een coherenter samenhang tussen de AV, de RVB, een (nieuwe) 'cockpit' en het team. Degelijke afspraken rond besluitvorming en beslissingsbevoegdheden waren nodig vermits we als kleine vzw - in 2007 opgericht - uitgegroeid zijn naar een groot matuur wijkgezondheidscentrum in 2017. Als nieuwe externe bestuurders verwelkomden we Redouan Ben Driss, Hamida Chikhi, Marijke Roelants en Remco Ruiters; als nieuwe interne bestuurder kwamen Lina Broekaert en Daniel Van Nerom ons vervoegen zodat er een nieuw evenwicht werd gevonden tussen externe en interne bestuurders.

Na heel wat bouwperikelen te doorspartelen keken we eindelijk uit naar de officiële opening van ons vernieuwd en verbouwd Wijkgezondheidscentrum op 19 mei 2017... 10 jaar na de opstart ervan. Het werd een boeiend evenement met een pittig geanimeerd interactief debat met lokale politici, gevolgd door een rondleiding in het gebouw met duiding over de verschillende thema's die in ons dagelijks werk aan bod komen. Dit alles werd afgesloten met een open buurtfeestje. Deze gelegenheid bood de kans het teamkoor 'Medikuregem' onder de doopvont te houden om het geheel muzikaal op te luisteren.

Op 8 december vierde Medikuregem een tweede maal feest ter gelegenheid van het stopzetten van de medische activiteiten van medestichter Louis Ferrant: het werd een druk bijgewoonde academische zitting in de nabije Excelsior zaal. Enkele sprekers weidden uit over thema's die Louis Ferrant nauw aan het hart liggen.

Medikuregem is anno 2017 een bloeiend en nog steeds een vernieuwend en verjongend wijkgezondheidscentrum en als zodanig komen en gaan teamleden tijdelijk of definitief: Truus Roesems werkte zich snel in als nieuwe full-time coördinator; in oktober startte Gaëtan Verougstraete als vaste arts ter vervanging van Louis Ferrant, nadat hij reeds 1 jaar als heel bekwaame huisarts in opleiding (HAIO) in ons team had gewerkt. Nacera Filali volgde Melisa Barquero op als even enthousiaste diëtiste. De vervangende maatschappelijk werkster Aslan Turkan verliet ons centrum op 30 juni vermits de immer hardwerkende Nele Verbist opnieuw haar plaats innam na een wereldreis. Ook het onthaal ontsnapte niet aan vernieuwing: Sarah Meraga werd wegens zwangerschapsverlof vervangen door de zeer gemotiveerde Valentine Sharmukh. Charlotte Verstraete kwam het verpleegteam versterken vanaf november. Caroline Massy, vroedvrouw, kwam terug uit zwangerschapsverlof om haar taak op te nemen in het project 'Kirikoe' en tevens de opstart van een vernieuwend project rond 'central pregnancy' in samenwerking met het wijkgezondheidscentrum 'De Brug' voor te bereiden (zie verder).

Medikuregem is tevens een broedplaats voor stagiairs geneeskunde en HAIO's: Sebastian Colson vertrok eind augustus na 1 jaar huisartsopleiding naar een groepspraktijk in het naburige Molenbeek; twee nieuwe HAIO's gingen in september aan de slag: Sophie Willocx en Guillaume Vangrinsven, die elk op hun manier nieuw bloed in het artsenteam lieten stromen.

Medikuregem stond in 2017 ook voor nieuwe uitdagingen, deels interne uitdagingen, deels uitdagingen die van buiten op ons afkwamen:

1/ **'DOUCHEFLUX'**, een vzw ten behoeve van zorg voor thuislozen opende haar deuren dichtbij in de Veeartsenijstraat en zocht samenwerking en ondersteuning bij Medikuregem. We stelden een conventie tot samenwerking op zodat onze verpleegkundigen (Isabelle Verreckt en Charlotte Verstraete) er nu één à tweemaal per week 2 uren verpleegkundige hulp bieden. Ook kunnen ze thuislozen doorverwijzen voor gratis medische bijstand in Medikuregem voor semi-dringende zorgen.

2/Medikuregem werkt samen met atelier 'Groot eiland' uit Molenbeek naar aanleiding van de ontwikkeling van de **moestuin** op het dak van Abatoir - het slachthuis van Anderlecht. Patiënten van Medikuregem kunnen doorverwezen worden naar de trajectbegeleider, die hen in het kader van arbeidszorg toeleidt naar verschillende activiteiten.

3/Samen met enkele nabije buurtbewoners werd onder het impuls van onze gezondheidspromotor Hilde Diels vlakbij de kerk **een composthoek** gebouwd : het doel is lokale toegang te bieden tot recycling van groenafval, maar tevens samenhang te scheppen tussen de buurtbewoners. Met openmonumentendag werd er een eerste BBQ gehouden met een 50-tal omwonenden.

4/ In samenwerking met het Wijkgezondheidscentrum 'De Brug' in Molenbeek werden de contouren uitgetekend voor **BBBRU**, een nieuw project van zwangerschapsbegeleiding volgens het concept 'Centering Pregnancy' waarbij zwangere vrouwen in groep opgevolgd worden door vroedvrouwen. Dit project groeide uit **Kirikoe**, dat Medikuregem samen met het Huis der Gezinnen ontwikkelde. Het opvoedingsondersteunende luik wordt verder opgenomen door het Huis der Gezinnen onder de naam Kirikoe. Beide projecten samen vormen een aaneensluitende aanpak ter ondersteuning van zwangere en pasbevallen vrouwen uit de buurt.

4/ Op vraag van het Huis voor Gezondheid stapte Medikuregem mee in **het project 'Bewegen op voorschrift'** van de Vlaamse Gemeenschap: patiënten boven de 18 jaar en verwezen door de huisarts worden ondersteund in een zoektocht naar aangepaste bewegingsactiviteiten. Bewegingscoach Koen De Keersmaeker, L.O, kon voor dit project ook bij ons onderdak vinden voor twee consultatiemomenten per week voor onze patiënten.

5/ Minder zichtbaar maar toch heel belangrijk was er in de loop van 2017 heel wat voorbereidings- en denkwerk rond:

- de door minister De Block opgelegde **audit en doorlichting van de wijkgezondheidscentra**; naast de IT gestuurde gestandaardiseerde audit werd oa Medikuregem 'uitgeloot' voor een twee uur durende mondelinge bevraging door KPMG. De algemene resultaten van deze audit vonden ruim positieve weerklank in de media. Op basis van de uitkomst van deze audit werd het moratorium op de erkenning van nieuwe wijkgezondheidscentra opgeheven in 2018 en deed een brede werkgroep aanbevelingen aan de minister. Het is nog wachten op haar conclusies.

- binnen het team werd het eerste denkwerk verricht om te komen tot een doorzichtig **in- en uitschrijvingsbeleid voor patiënten**, gezien het conflict tussen de vele vragen tot inschrijving van nieuwe patiënten die rond de praktijk komen wonen, en het moeilijk uitschrijven van patiënten die verhuizen buiten de zone Anderlecht.
- tevens werd zowel in de raad van bestuur als in het team breed gediscussieerd om een **prioriteitennota** op te stellen om toe te laten in de toekomst keuzes te maken in verband samenwerking met projecten in onze wijk.
- en tenslotte werd eind 2017 een tussentijdse stand van zaken van het 'beleidsplan Medikuregem 2015-2020' opgemaakt.

Naar gewoonte geven we in dit jaarverslag ook een kort overzicht over ons dagdagelijks werk als hulpverlener in de acute zorg en de zorg als begeleider van chronische zieken. Het totaal aantal ingeschreven patiënten blijft in de loop van de jaren vrij stabiel. Er is een blijvende toename van het aantal diabetespatiënten, waardoor het percentage van onze diabetespopulatie bijna het dubbele is van een nationaal gemiddelde huisartspraktijk.

2017 was dus opnieuw een boeiend en intensief werkjaar met nieuwe aangevatte of op stapel staande initiatieven. Een sterk gemotiveerd en hecht team staat nog steeds garant voor de uitwerking ervan, waarvoor dank aan allen.

Jo Butaye

voorzitter

2. Wijkgezondheidscentrum Medikuregem vzw

Medikuregem is een wijkgezondheidscentrum in Kuregem (Anderlecht). Met een multidisciplinair team bieden we eerstelijnsgezondheidszorg. Daarbij benaderen we gezondheid in de breedste zin van het woord en op wijkniveau. We bieden duurzame toegankelijke gezondheidszorg waarbij de patiënt centraal staat als volwaardige partner en we ook een rol opnemen in de wijk. We werken interdisciplinair en nemen tijd voor inhoudelijk werk. Personeelsleden participeren actief aan het beleid. Het centrum streeft voortdurend naar zorgkwaliteit en werkt binnen een netwerk van opleidingspraktijken.

Medikuregem werd in 2008 opgericht vanuit de huisartsenpraktijk die sinds 1976 actief was.

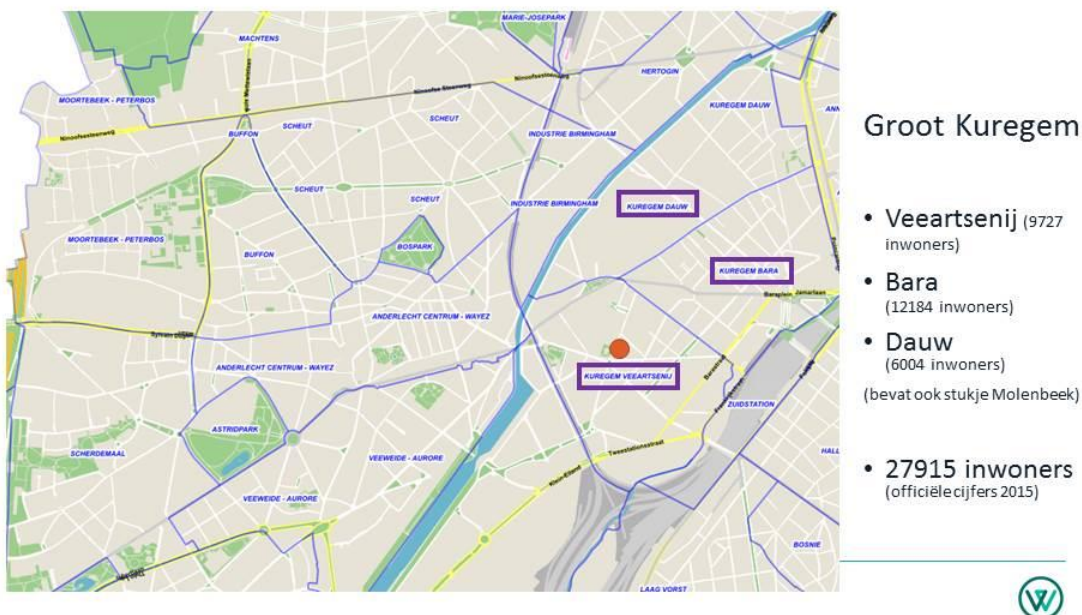
Medikuregem is lid van de Vereniging van Wijkgezondheidscentra (vwgc.be).

3. Werkingsgebied

Als wijkgezondheidscentrum richten we ons in de eerste plaats op Kuregem (Anderlecht). Sinds de opstart in 2008 is de werking hoofdzakelijk gericht op dit gebied. 60 % van de patiënten woont in Kuregem.

Kuregem maakt deel uit van de gemeente Anderlecht en ligt ten zuidwesten van de Brusselse Vijfhoek (zie kaart) en wordt helemaal ingesloten door transportinfrastructuur: de Brusselse kleine ring, het Zuidstation, het Westelijk Ringspoor en het kanaal Brussel–Charleroi. Behalve richting Vijfhoek, geven slechts enkele bruggen en tunnels toegang tot de aangrenzende wijken in Anderlecht en Sint-Gillis.

Kuregem kan verder opgedeeld worden in 3 wijken: Veeartsenij, Bara en Dauw. Medikuregem ligt centraal in de wijk Veeartsenij (zie kaart: Bron: <https://wijkmonitoring.brussels/>).

In het najaar van 2017 werd een brede oefening opgestart rond in-en uitschrijfbeleid. Om dit vraagstuk met veel dimensies en gevoeligheden te benaderen, werd ruim tijd besteed aan het verzamelen, samenleggen en delen van informatie (regelgeving, bestaande procedures, voorbeelden van andere centra, evaluatie van vorige campagnes, doorverwijzers en toeleiders, ...).

4. Patiënten

Eind 2017 telde Medikuregem 4.392 patiënten.

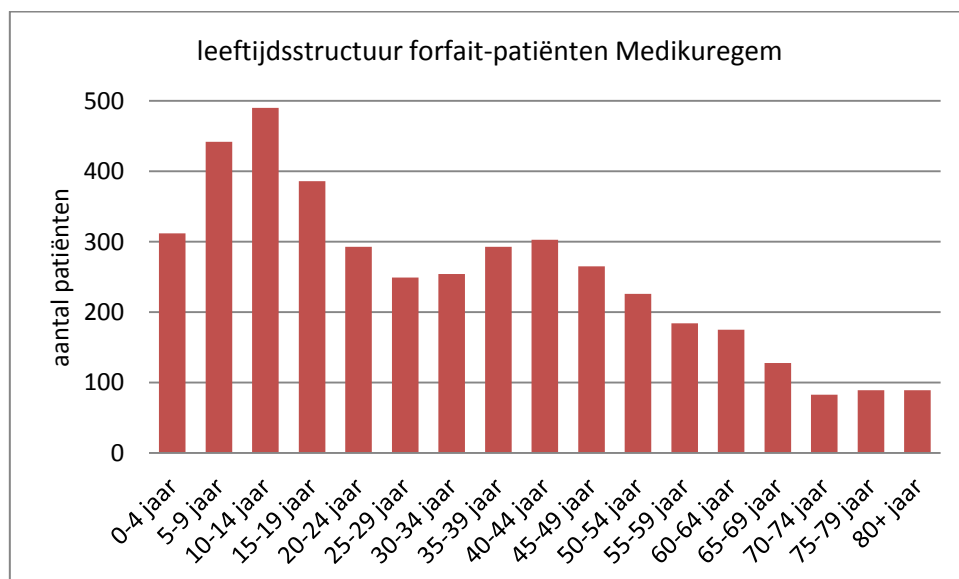
De overgrote meerderheid (97 %) van de patiënten is ingeschreven in het **forfait**. Dit betekent dat Medikuregem via de mutualiteit van deze patiënten maandelijks een vast bedrag ontvangt voor hun eerstelijnsgezondheidszorg (huisarts en verpleegkundige), ongeacht het aantal prestaties voor die patiënt. Dit biedt te mogelijkheid om die zorgen aan te bieden die de patiënten het meest nodig hebben (bv naast huisarts en verpleegkundige ook diëtiste, diabeteseducator, maatschappelijk werker, ...).

Dit is een totaal andere benadering dan het meest gebruikte financieringssysteem in België, namelijk de betaling per prestatie, waarbij de zorgverstrekker betaald wordt per geleverde verstrekking (bijvoorbeeld een huisbezoek, raadpleging, hechting van een wonde,...).

De **3 % 'niet-forfait-patiënten'** werden ofwel verzorgd door tussenkomst van OCMW, Fedasil, Caritas, via 3de betalingsregeling, of gratis.

De patiëntenpopulatie van Medikuregem blijft zeer stabiel. In 2017 schreven 183 patiënten in en 193 uit. We telden 4.258 forfait-patiënten 31/12/2017.

De jonge bevolkingsstructuur van de wijk, weerspiegelt zich in de patiëntenpopulatie. De gemiddelde leeftijd van de forfaitpatiënten bedraagt 31,8 jaar (31,3 in 2016). 38 % van de patiënten is jonger dan 20 jaar, 13 % is 60 jaar of ouder. Deze verdeling blijft stabiel.

5. De medewerkers van Medikuregem

Medikuregem beschikt over een divers team.

 Dr. Butaye Jo Arts	 Dr. Van Hooste Els Arts	 Dr. Broekaert Lina Arts	 Dr. Matthijs Nicholas Arts	 Dr. Deboeck Dagmar Arts
 Dr. Swannet Sarah Arts	 Dr. Verougstraete Gaëtan Arts	 Dr. Willocx Sophie Arts in opleiding	 Dr. Vangrinsven Guillaume Arts in opleiding	 Filali Nacera Diëtiste
 Sucaet Diane Verpleegster Diabeteseducator	 Verreckt Isabelle Verpleegkundige	 Charlotte Verstraete Verpleegkundige	 Massy Caroline Vroedvrouw	 Catherine Geypen Vroedvrouw
 Hernandez Maribel Psycholoog	 Plysier Stefaan Psycholoog	 Ben Driss Redouane Psycholoog	 Verbist Nele Maatschappelijk werker	 Koen De Keersmaecker Beweegcoach
 Valentine Sharmukh Onthaal	 Serdar Emine Onthaal	 Nkunda Nikita Onthaal	 Boudida Hanan Onthaal	 Sarah Meraga Onthaal
 Diels Hilde Gezondheidspromotor	 Tanas Diana Praktijkassistente	 Van Nerom Daniel Technisch verantwoordelijke	 Storez Eddy Onderhoudsmedewerker	 Urus Gökben Intercultureel bemiddelaar
 Gesheva Miglena Administratie	 Raes Frieda Vrijwilliger inschrijvingen	 Pinxten Mia Vrijwilliger	 Turkan Kaplan Vrijwilliger	 Roesems Truus Coördinator

Zorgverleners

7 vaste huisartsen en 2 HAO's (huisartsen in opleiding)

Het vaste team bestaat uit : Drs. Jo Butaye, Els Van Hooste, Lina Broekaert, Nicholas Matthijs, Dagmar Deboeck, Sarah Swannet en Gaëtan Verougstraete.

De eerste jaarhelft werd Sarah Swannet vervangen door Lotte Remmen.

Eind september nam Louis Ferrant afscheid als vaste huisarts.

Met de wissel van het academiejaar, namen we afscheid van HAO Sebastian Colson en kwam Gaëtan Verougstraete in vaste dienst. We verwelkomden 2 nieuwe HAO's: Sophie Willocx en Guillaume Vangrinsven.

3 verpleegkundigen (samen 1,5 FTE) en De Schakel

Diane Sucaet, Isabelle Verreckt en Charlotte Verstraete (vanaf 14/11/2017).

Diane is ook diabetes-educator, en reserveert een dag per week voor de ondersteuning van diabetespatiënten.

Voor de thuisverpleging werken we samen met De Schakel, een groepspraktijk van zelfstandige thuisverpleegkundigen. Deze samenwerking bestaat reeds van voor de overstap naar het wijkgezondheidscentrum. De verpleegkundigen van de Schakel zijn regelmatig aanwezig op het medisch overleg om een goede samenwerking rond de zorg voor onze patiënten te garanderen.

Een halftijdse vroedvrouw: Caroline Massy

Een diëtiste: Nacera Filali (vanaf 1/3/2017)

Een maatschappelijk werker: Nele Verbist.

De eerste jaarhelft werkte Nele slechts halftijds, en werd ze halftijds vervangen door Turkan Aslan.

Eerstelijns-psychologen

Stefaan Plysier, Redouane Ben Driss en Maribel Hernandez werken elk een halve dag per week in Medikuregem. Ze worden gedetacheerd vanuit het Centrum Geestelijke gezondheidszorg (CGG) in het kader van het project eerstelijnspsychologie.

Een beweegcoach: Koen De Keersmaecker

Vanaf november 2017 is Koen 2 consultatiemomenten per week beschikbaar in Medikuregem, in het kader van het project bewegen op voorschrift, gefinancierd door de Vlaamse gemeenschap.

Onthaal

Het onthaalteam

Emine Serdar, Nikita Nkunda, Hanan Boudida, Sarah Meraga (tot augustus), Valentine Sharmukh (vanaf augustus 2017)

Een intercultureel bemiddelaar: Gökben Urus, 3 halve dagen per week gedetacheerd door Foyer

Gezondheidspromotie

Hilde Diels werkt halftijds als gezondheidspromotor, met als doelstelling in samenwerking met het hele team te werken aan betere ziektepreventie en gezondheidspromotie bij de patiënten van MediKuregem en in de wijk.

Ondersteunende diensten

Praktijkassistent: Diana Tanas

Administratief medewerker: Miglena Gesheva

Technische dienst (halftijds): IT en gebouwenbeheer: Daniel Van Nerom

Bouwcoördinator (halftijds): afronding van het verbouwingsdossier: Beatrice Cosemans

Poetsman en klein onderhoud: Eddy Storez

Algemeen coördinator: Truus Roesems

Vrijwilligers

Mia Pinxten: ondersteuning administratie

Frieda Raes: inschrijving patiënten

Turkan Kaplan: wekelijkse wandeling

Sandra Fernandez: vertaling nieuwsbrief

Louis Ferrant: na zijn afscheid als actieve huisarts, kunnen we nog steeds een beroep doen op Louis en blijft hij het team motiveren en ondersteunen. Hij coördineert onder andere het project rond psychiatrie (start 2018) en is nauw betrokken bij het denkwerk rond de eerstelijnszones in Brussel.

Daarnaast kunnen we regelmatig een beroep doen op vrijwilligers voor occasionele opdrachten, zoals hulp bij het feest, kinderopvang tijdens activiteiten, ...

6. Individuele zorgverlening

Raadplegingen huisarts en verpleging.

In 2017 stonden de huisartsen en verpleegkundigen in voor 29.832 individuele consultaties en huisbezoeken. Dat cijfer blijft erg stabiel (147 meer dan in 2016), met kleine interne verschuivingen.

2016	Huisartsen	Verpleegkundigen
Raadplegingen	16027	3278
Huisbezoeken	859	9521

2017	Huisartsen	Verpleegkundigen
Raadplegingen	16321	3146
Huisbezoeken	933	9432

Tijdens de week 's avonds en 's nachts garandeert Medikuregem een eigen wachtdienst voor de eigen patiëntenpopulatie dankzij een beurtrol tussen de artsen van Medikuregem. In het weekend werken ze mee in de tweetalige wachtdienst "Garde bruxelloise – Brusselse wachtdienst", opgestart eind 2016 en in 2017 zeer goed operationeel. De vaste artsen van Medikuregem beschikken over het tweetaligheidsattest en deden samen 22 wachten.

Prenatale consultaties

Zwangere vrouwen konden terecht bij Kirikoe (zie verder) voor 301 prenatale consultaties, verzorgd door de vroedvrouw van Medikuregem.

Diëtist

Na een onderbreking van enkele maanden, kunnen de patiënten van Medikuregem sinds maart weer bij een diëtist terecht in ons centrum. 87 patiënten kregen een individuele begeleiding, in totaal goed voor 296 raadplegingen en 12 huisbezoeken.

	Aantal
Patiënten	87
Raadplegingen	296
Huisbezoeken	12
Niet komen opdagen	75
Geannuleerd	96

Het blijft een uitdaging om patiënten ertoe aan te zetten op regelmatige basis te komen.

Maatschappelijk werk

De maatschappelijk werkster werkt voornamelijk op doorverwijzing van de huisarts. In enkele gevallen gebeurt de doorverwijzing via de psycholoog of verpleegkundige. In functie van de interdisciplinariteit, koppelt de maatschappelijk werkster stevast terug aan de behandelende arts over het verloop van de sociale begeleiding.

De doelstelling van maatschappelijk werk in MediKuregem is om – na analyse van de hulpvraag – de patiënt zo goed als mogelijk door te verwijzen naar de geschikte dienst(en). De praktijk toont aan dat de realisatie van dit objectief geen sinecure is. De oorzaak hiervan is gelaagd en complex. Dit kan

bijvoorbeeld te wijten zijn aan lange wachtlijsten, taalproblemen, negatieve ervaringen in het verleden, ontoegankelijkheid van een dienst, ... Om deze redenen vervult de maatschappelijk werkster vaak een brugfunctie met andere diensten en kan er een langer traject met de patiënt ontstaan.

De maatschappelijk werkster streeft er naar om systeemgericht en emancipatorisch te werken waarbij een lange termijnvisie wordt gehanteerd. Dit wil zeggen dat men verder kijkt dan de 'symptomen', de context van de patiënt betreft en verzelfstandiging van de persoon voor ogen houdt. In het kader hiervan zal MediKuregem steeds proberen om andere diensten die actief zijn rond het dossier van een patiënt samen te brengen, vb. K&G, Dienst slachtofferhulp, SOS enfants, Jeugdrechtsbank, juridische dienst van CAW Brussel, ...

De consultaties bij de maatschappelijk werkster duren gemiddeld een uur. Deze vinden plaats zowel in MediKuregem als op huisbezoek. Indien nodig, wordt er outreachend gewerkt. Dit is tijdsintensief, maar werpt haar vruchten af. In 2017 hadden de maatschappelijk werkers 674 contactmomenten:

Afspraak forfait-patiënt	Afspraak niet-forfait-patiënt	Huisbezoek	Outreachend
404	118	107	45

Een rode draad doorheen het hulpverleningsproces is een degelijke kennis van de sociale kaart. Het is dan ook een onderdeel van het takenpakket van de maatschappelijk werkster om de sociale kaart up to date te houden. De maatschappelijk werkster maakte een patiëntenwegwijzer die raadpleegbaar is door alle teamleden en ze probeert deze continu up to date te houden.

Samen met de maatschappelijk werkers van enkele andere wijkgezondheidscentra (Mechelen, Molenbeek, Aalst, ...) komt onze maatschappelijk om de +/- 4 maand samen voor intervisie.

Eerstelijnspsychologie

Dankzij de samenwerking met het CGG Brussel in het kader van de outreaching van klinische psychologen, zijn drie psychologen elk een halve dag per week aanwezig in ons wijkgezondheidscentrum. Na doorverwijzing door een arts, kunnen onze patiënten bij hen terecht.

In 2017 verzorgden ze samen 335 consultaties.

Een klinisch psycholoog 'in huis' verlaagt de drempel enorm en is een grote troef om oa somatisering, medicalisering, overdreven medicatie te voorkomen door de aanpak van onderliggende psychische factoren. Door regelmatig overleg tussen de artsen en de psychologen worden de artsen alerter om vroegsymptomen op te sporen en veel vlugger door te verwijzen.

Beweeg-coach

Patiënten kunnen, na doorverwijzing door hun huisarts, bij beweegcoach Koen op consultatie in MediKuregem, om samen een aangepast beweegaanbod te vinden en daarvoor gemotiveerd te worden.

Sinds de opstart in november werd er meteen doorverwezen door artsen. Dit resulteerde in 6 consultaties in november en 8 in december. De 'no show' bij de beweegcoach was groot bij de

opstart: de drempel voor een nieuwe zorgverlener, de nodige motivatie om daadwerkelijk meer te gaan bewegen? Dankzij een goede samenwerking en communicatie tussen de heel gemotiveerde bewegecoach en de verschillende disciplines in Medikuregem, verwachten we dat deze groeipijnen er zullen uitgroeien.

7. Ziektepreventie

Ziektepreventie bestaat uit interventies die tot doel hebben bepaalde ziektes of aandoeningen te voorkomen. Ziektepreventie is gericht naar onze patiënten. De bedoeling is om ziekte te vermijden of de gevolgen van een reeds bestaande ziekte bij patiënten te verminderen of te beperken.

Vaccinaties

Zoals in vorige jaren worden de routine vaccinaties door de verpleegkundigen uitgevoerd en opgevolgd en tevens geregistreerd in 'Vaccinet'. Er is een doorlopend recall-systeem uitgewerkt om patiënten op te roepen voor herhalingsinëntingen.

Speciale aandacht wordt besteed aan griepvaccinatie tijdens zwangerschap, en verder kinkhoest- en mazelenvaccinatie in de bijzondere doelgroepen.

Griepcampagne

In het kader van de jaarlijkse griepcampagne verstuurden we 1195 uitnodigingen voor vaccinatie, waarvan 27% aan risicogroepen jonger dan 50 jaar.

In totaal lieten 408 zich vaccineren, minder dan de 480 in 2016. 370 kwamen dankzij de uitnodiging, 38 patiënten kwamen spontaan, via wachtkamerthema of door gesprek met de arts.

Baarmoederhalsuitstrijkjes

Volgens de gangbare richtlijnen moeten alle vrouwen vanaf 25 jaar tot 64 jaar om de drie jaar een uitstrijkje van de baarmoederhals ondergaan. In Medikuregem komen hiervoor 1130 vrouwen over drie jaar of gemiddeld 376 per jaar in aanmerking. Voor 2017 werden in onze dossiers bij 141 vrouwen een uitstrijkje genoteerd (waarvan er 76 uitgevoerd in onze praktijk door een arts of een verpleegkundige en 66 door een gynaecoloog) ttz 37% van de doelgroep. Wellicht ligt het percentage hoger vermits we niet steeds melding krijgen van de uitstrijkjes verricht bij een gynaecoloog. Bij één vrouw diende een conisatie te gebeuren wegens een abnormaal resultaat (conisatie= is een wigvormige wegname van een verdacht letsel in een voorstadium van kwaadaardigheid).

Preventieve mammografie

Op jonge leeftijd kinderen krijgen en borstvoeding geven verlaagt de kans op borstkanker. Vele patiënten van MediKuregem hebben om die reden minder kans om borstkanker te krijgen dan de gemiddelde Brusselse vrouw. Toch vinden we het belangrijk om de vrouwen aan te moedigen om tweejaarlijks een mammotest (preventieve mammografie) uit te voeren, georganiseerd door Brumammo vzw in opdracht van het Brussels Gewest, en beschikbaar voor alle vrouwen tussen 50 en 70. In het Brussels gewest nemen slechts ongeveer 10% van de uitgenodigde vrouwen deel aan het georganiseerde programma ttz de 'mammotest' en de meeste vrouwen die aan een screening

deelnemen doen dit via een zogenaamd opportunistische (duurdere!) en als diagnostisch onderzoek gefactureerde mammografie, vooral op aanvraag van de gynaecologen (Bron: Brussels observatorium voor gezondheid en welzijn).

De artsen van Medikuregem motiveren de patiënten ook om deel te nemen aan deze georganiseerde preventieve borstkankerscreening via het voorschrijven van de mammotest bij de vrouwen van ons wijkgezondheidscentrum die tot de doelgroep behoren.

Bij de doelgroep van ons centrum ttz. 360 vrouwen tussen 50 en 70 jaar (of 180 per jaar), werden in totaal ongeveer 60 (48 geregistreerde mammotesten, 12 geregistreerde mammografieën) of 33 % van de doelgroep over twee jaar preventieve onderzoeken uitgevoerd. Bij één vrouw werd met een mammotest een afwijking gevonden die kwaadaardig was: deze vrouw onderging een wegname van de tumor gevolgd door een radiotherapie. Bij twee andere vrouwen werd een kwaadaardig letsel gevonden na zelfinspectie, gevolgd door een diagnostische mammografie.

Preventieve darmkankeropsporing

Het is zinvol om dikdarm of colonkanker preventief op te sporen vanaf 50 jaar tot 75 jaar -om de twee jaar - met een test die bloed opspoort in een stoelgangstaal. Patiënten met een positieve test (dus bloed in de stoelgang) worden doorverwezen voor een coloscopie. Sinds 2016 beschikken we in het Brussels gewest over de nieuwe opsporingstest , nml de IFOB test (immunochemische fecaaloccult test) aangeboden via de Fédération Bruxelles-Wallonie, die we aan onze patiënten uit de doelgroep kunnen aanbieden : één stoelgangstaal wordt onderzocht.

99 testen werden afgenomen in onze populatie patiënten tussen 50 en 75 jaar (799 patiënten) dwz 24 % van onze doelgroep. 5 patiënten werden positief bevonden, waarvan er 4 een coloscopie ondergingen (1 met normale coloscopie, 2 met interne aambeien, 1 met dikdarmdivertikels) . Eén patiënte weigerde een coloscopie te doen.

Ook hier blijkt dat we als huisarts het best geplaatst zijn om de patiënt te motiveren om deel te nemen aan het bevolkingsonderzoek vermits we met de participatiegraad van 24 % in ons centrum hoger scoren dan gemiddelde participatiegraad van 7,5% in Brussel en Wallonië, maar nog steeds onder het gemiddelde van 50 % in Vlaanderen.

8. Gezondheidspromotie

Gezondheidspromotie is het proces waardoor mensen of groepen van mensen in staat gesteld worden om meer controle te verwerven over de determinanten van hun gezondheid, en om zo hun gezondheid te verbeteren (Wereldgezondheidsorganisatie WHO).

MediKuregem vindt het belangrijk dat de patiënten hun gezondheid (zowel lichamelijke als geestelijke gezondheid) meer in eigen handen nemen.

De gezondheidspromotor zorgt in samenwerking met het hele team en vrijwilligers voor een betere en meer gestructureerde gezondheidspromotie bij de patiënten van MediKuregem en buurtbewoners.

Ook voor een meer gezonde wijk willen we als wijkgezondheidscentrum mee een rol spelen. Dit doen we in samenwerking met wijkorganisaties die in Kuregem actief zijn. Dit zowel punctueel (bv. medewerking aan een wijkfeest) als meer structureel (bv. deelname aan overlegfora, projecten, ..).

In 2017 werkten we verder rond dezelfde prioritaire thema's voor onze patiënten en voor de wijk, met een aantal nieuwe activiteiten.

Patiënten informeren

Via posters, flyers, het scherm in de wachtzaal, de nieuwsbrief, ... geven we informatie over verschillende thema's en (wijk)projecten die een invloed hebben op de gezondheid en het welbevinden (gezondheidsdeterminanten).

In 2017 werden 3 nieuwsbrieven verspreid bij de patiënten en het netwerk. De nieuwsbrief wordt opgemaakt in het Nederlands en het Frans en wordt verspreid via de wachtzaal. Hij bevat toegankelijke informatie over het team, (organisaties in) de wijk, gezondheidstips, activiteiten van Medikuregem en partnerorganisaties.

Aids/SOA-sensibilisatie

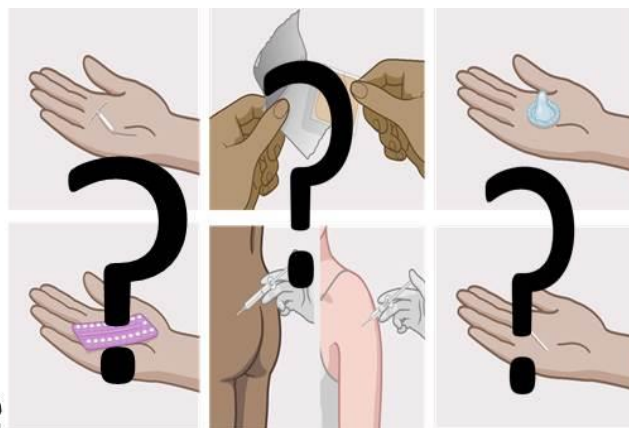
Ter gelegenheid van 1 december, internationale dag tegen aids, organiseren we jaarlijks in de wachtzaal en kabinetten een sensibilisatiecampagne.

Dit jaar toonden we op het scherm een eenvoudige visuele en meertalige uitleg over anticonceptie, gebaseerd op de website 'zanzu' van Sensoa. Affiches riepen op tot solidariteit met mensen met het HIV-virus, net zoals de rode lintjes die we uitdeelden aan het onthaal. Andere affiches en ook tijdschriften, strips en brochures informeerden over beschermingsmiddelen en riepen op tot regelmatig testen.

In de kabinetten werd het thema ter sprake gebracht door het aanbieden van gratis condooms. Hiermee willen we het signaal geven dat dit bespreekbaar kan zijn met de arts. Voor sommige patiënten (en ook de zorgverlener) werkte het inderdaad drempelverlagend, voor andere blijft het thema vooralsnog overwegend in de taboesfeer. Daarom boden we de condooms, tesamen met sensibiliserende affiches, ook aan in de beschermde sfeer van de toiletten in de wachtzaal.

Om specifiek jongeren te bereiken, dragen we bij aan de sensibilisatie-week voor scholen georganiseerd door de gemeente ism vele partners. Het Nederlandstalige luik ging echter in 2017 niet door dus onze bijdrage was beperkt.

Vraag je
huisarts
advies.

*Demande
conseil à
un
médecin.*

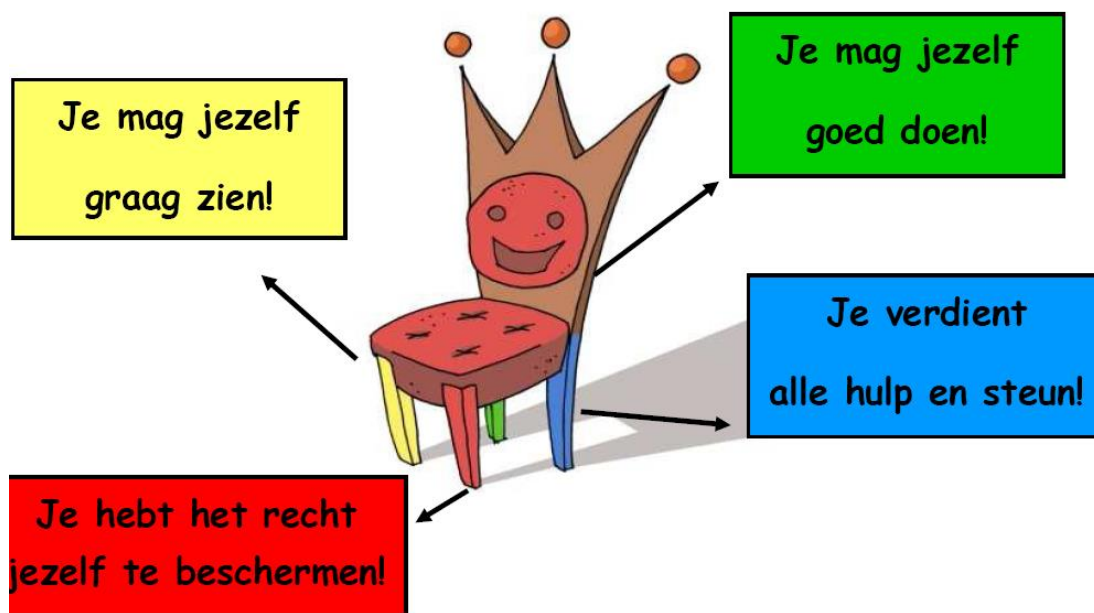
Geestelijke gezondheid

Goed-gevoel-stoel sessies als instap

In 2017 werd de werking op basis van de methodiek van de 'Goed Gevoel Stoel' meer en meer een rode draad doorheen onze werking, en zelfs binnen het hele centrum.

Zowel in het voorjaar als in het najaar startte een nieuwe groep die kennismakte met het symbool van 'de goed-gevoel-stoel' als basis voor meer zelfzorg en meer draagkracht. 2 grote groepen van telkens 9 vrouwen kwamen 4 sessies samen.

Deze patiënten vonden de groep omdat hun arts (of ook een verpleegkundige, maatschappelijk werker of onthaalmedewerker) hen hierover aansprak en motiveerde om deel te nemen.

Opnieuw bleek voor verschillende geïnteresseerde patiënten de stap te groot: omwille van 'organisatorische' redenen (het vraagt een zeker engagement, het is een intensieve reeks, je moet je 4 vaststaande voormiddagen kunnen vrijmaken) maar evenzeer 'drempelvrees' (om in een nieuwe groep te starten, je verhaal te delen met onbekenden, onwetend over het resultaat van dit engagement, ...), velen vinden de 'moed' niet (maken net een moeilijke periode door, hebben een tegenvaller bij de start,...) – net eigen aan de doelgroep van deze groepsgesprekken.

En helaas blijft de (Frans)talige reeks geen optie voor de meest preciaire patiënten die het Frans niet genoeg machtig zijn.

We beslisten wel om een **mannengroep** op te starten rond de goed-gevoel-stoel. Er blijkt voldoende vraag, en een van de mannelijke artsen is bereid de opleiding van de methodiek te volgen om samen met de gezondheidspromotor een groep te begeleiden. In het voorjaar van 2018 zal de eerste groep starten.

'Open groep' als vervolgactiviteit

Met de maandelijkse opvolggroep 'Open groep' blijft de methodiek van de 'Goed gevoel stoel' verankerd in de continue werking van MediKuregem.

De meeste deelnemers aan de vorige reeksen van de 'goed gevoel stoel' stroomden door naar de 'Open groep'.

Sommigen kiezen de vervolgactiviteiten op individueel niveau of in eigen netwerk te doen. Terugkoppeling gebeurt dan minder in groep, maar eerder in de consultatie bij hun huisarts (of maatschappelijk werkster, diëtiste, psychologe, verpleegkundige,..). We stellen vast dat we deze disciplines dan ook meer moeten betrekken in het concept van de 'goed-gevoel-stoel'. We bereiden,

samen met enkele vrouwen uit de open groep, een speciale sessie voor om in het voorjaar 2018 aan het hele team van Medikuregem te brengen. Ook krijgt de 'open groep' meer zichtbaarheid in het medisch dossier, zodat de arts de patiënte hierop kan aanspreken als deel als het ware van haar 'behandeling'.

Enkele deelneemsters aan de 'goed-gevoel-stoel' konden we oriënteren naar andere groepen in de wijk die een continue werking rond 'welzijn' hebben. Bij hen merken we dat de goed-gevoel-stoel een 'klik' was om terug met meer vertrouwen te werken aan zelfzorg.

Enkele uitspraken/bedenkingen van de deelnemers:

« C'est une prise de conscience, un mode de vie »

« C'est la stabilité, les 4 pieds essentiels »

« Ce sont des choses qu'on ne fait pas naturellement, qu'on n'a pas appris (à prendre soin de nous-mêmes, par exemple se faire plaisir). »

« Je suis plus positive qu'avant les sessions. J'ai écouté les autres du groupe, on se sent moins seule, c'est ça qui nous rend plus fort. Le fait de se retrouver, chacune avec sa force. »

Maar bij de meesten stellen we de nood vast om verder in veilige groep verder te werken aan hun 'stoel'. Aan het einde van een nieuwe reeks 'goed-gevoel-stoel' merken we trouwens steeds dat het groepsaspect, "ik ben niet alleen met mijn zorgen", doorslaggevend is.

We merkten wel dat de stap groot is van de kleine bekende goed-gevoel-stoel-groep naar een minder intensieve en misschien minder 'veilige' (want met andere vrouwen) open groep. Na intervisie met de psychologen hierover, bouwen we een kleine overgangsperiode in. Na de 5 sessies van de goed-gevoel-stoel, worden er nog enkele vervolgactiviteiten in kleine groep georganiseerd. Daarnaast worden de deelneemsters ook uitgenodigd op de maandelijkse 'open groep'. We merkten in 2017 dat dit weliswaar intensiever, maar effectief is om wat is opgebouwd in de goed-gevoel-stoel vast te houden.

Tijdens de terugkomsessie van een Goed Gevoel Stoel-reeks werken we diverse **(vervolg)activiteiten** uit om in groep het 'goed gevoel (stoel)', de draagkracht van elke deelnemster, te versterken. We bedenken als het ware antwoorden op de noden van elke deelnemster, de "zwakke poten" van hun stoel. De activiteiten in groep zijn bedoeld als een 'oefening' voor elke deelnemster om een specifiek aspect van hun draagkracht te versterken, een aanzet om hiermee verder dagelijks aan de slag te gaan. Dit kan zowel een uitwisseling in groep zijn ivm ervaringen rond een bepaald probleem, als een kennismaking met een organisatie in de wijk.

In de 'Open Groep' gieten we de ideeën van activiteiten dan in een concrete kalender van maandelijkse activiteiten. In 2017 werkten we rond volgende thema's:

- **"geweldloze communicatie met mensen uit onze omgeving"** (specifiek in de opvoeding van kinderen, maar ook in het algemeen, hoe omgaan met emoties, ..): een reeks van 2 opeenvolgende sessies ism psychologe Anne Malfait van het Centrum voor geestelijke gezondheid "L'été"
- We namen deel aan een praatgroep (ahv de methodiek 'cercle de parole') bij wijkpartner Planning Familial, in het kader van de 'vrouwenweek' van Anderlecht: een **groepsgeprek rond 'relaties'**
- een namiddag **cinema** in Medikuregem: een ontspannende film, op initiatief en organisatie van een van de deelnemers
- naar jaarlijkse gewoonte gingen we in de paasvakantie samen met de kinderen **picknicken** in een onbekend stukje groen in de buurt van Anderlecht, deze keer het Provinciaal Domein in Huizingen
- we wisselden uit met een andere **vrouwengroep uit de wijk** (een groep van InforFemmes)
- we wisselden ervaringen en tips uit rond **"hoe zeg jij 'nee'", "hoe bewaak jij je grenzen"**
- we stimuleerden elkaar om onszelf plezier te doen en gingen **samen eten** in de IKEA

We wisselden bezoeken in de wijk af met de bijeenkomsten 'in huis' (in een 'veilige' omgeving) waar we elkaars ervaringen uitwisselden en samen de 4 poten van onze stoel trachten te versterken.

De goede opkomst, 10 à 20 vrouwen per activiteit, geeft weer wat de groep betekent voor de vrouwen. De 'pool' is groot door de regelmatige instroom van vrouwen na een nieuwe reeks goed-gevoel-stoel. Maar gezien niet iedereen elke keer komt, blijft de grootte van de groep werkbaar.

De uitdaging blijft de meest kwetsbare, zij die de groep het meest nodig hebben, erbij te houden. We beseffen dat hun deelname net wegens hun precaire situatie niet evident is, en besteden daarom ook tijd aan hen opbellen, informeren en motiveren om tijd voor zichzelf te nemen.

We stimuleren hen ook om met elkaar in contact te zijn, elkaar op de hoogte te houden van de activiteiten, en om samen een nieuwe activiteit in de wijk te ondernemen.

De deelnemers blijven heel tevreden over de groeps gesprekken, iedereen geeft aan zich sterker te voelen en ideeën te hebben om verder te werken aan meer 'goed gevoel' in hun leven – zowel in

groep als individueel. Het is voor hen belangrijk om te kunnen 'thuiskomen' in een gelijkgezinde en 'veilige' groep die sommigen als 'familie' aanvoelen. Ervaringen en tips van anderen horen werkt motiverend om aan hun eigen welbevinden te werken

Enkele uitspraken/bedenkingen van de deelnemers:

« Ca m'aide de travailler avec mes filles là-dessus (on reprend ce qu'on a appris dans l'éducation de nos enfants) »
« Le groupe c'est comme une famille, on s'attache: quand quelqu'un avance, on est contente pour la personne et ça nous motive aussi, on s'accroche encore plus. »
« Mes enfants se sentent mieux parce que je me sens mieux, je m'occupe de moi-même. »
« J'ai appris à être plus égoïste. Par exemple le jour de mon anniversaire, j'ai acheté un bouquet de fleurs pour moi-même. Je suis fière de moi. »
« Les problèmes il y aura toujours (c'est la sac que chacun porte), il faut savoir le gérer, les surmonter (et c'est ça la chaise de bien-être) »

Beweging

Ook in 2017 bleven we de patiënten aanspreken over het belang van beweging voor het algemeen welbevinden. Met de start van het '**Bewegen op Verwijzing**' project in Anderlecht en Molenbeek, mee opgestart en gedragen door MediKuregem (op initiatief van het Huis voor Gezondheid), kregen we hiervoor belangrijke steun van de beweegcoach Koen.

We hopen dat het beweegproject ook, door de samenwerking met de vele lokale partners, het lokale **laagdrempelige beweegaanbod** beter in kaart zal brengen voor de patiënt en zorgverleners, en aanvullen indien nodig.

Onze prioriteit ligt in het doorverwijzen van patiënten naar het bestaande beweegaanbod. Eén enkele activiteit organiseren we zelf nog steeds: onze **wekelijkse wandeling**.

Verschillende patiënten nemen, na door verwijzing van arts, diëtiste, diabeteseducator, onthaalmedewerker etc, nog steeds deel aan deze "gezondheidswandeling" op dinsdagvoormiddag. Onze patiënte Turkan blijft een trouwe vrijwilligster om de wandeling te leiden.

Wekelijks gaat een klein groepje patiënten stappen, onder begeleiding van de vrijwilligster en/of de gezondheidspromotor. Ook andere collega's, zoals de diëtiste of een onthaalmedewerkster en sinds kort ook de beweegcoach sluiten soms aan, wat heel motiverend werkt voor de patiënten.

Maar de **opkomst blijft wisselend**, van 2 tot 8 patiënten, en de 'vaste kern' van regelmatige stappers uitbreiden blijkt moeilijk. De doorverwijzing door arts of Koen naar de wandeling geeft niet altijd resultaat, of de nieuwe stappers komen niet terug. De gemengde groep (traag tempo), de beperkte grootte van de groep (beperkt groepsgevoel) spelen mee.

Vanuit de wijk is er nog steeds veel interesse voor de wandeling maar ook daar blijkt duurzaam aansluiten moeilijk. In 2017 kwam een andere **wijkpartner** (het Huis der Gezinnen) meewandelen, probeerde hun doelgroep te doen aansluiten.. maar een regelmatige opkomst blijft moeilijk.

Toch blijven we erin geloven dat de wandeling een heel **toegankelijke opstap** kan zijn om patiënten aan te zetten tot bewegen – en algemeen om te werken aan hun gezondheid. Het is onze meest laagdrempelige groepsactiviteit, ook in de winter blijft bijvoorbeeld de wandeling aanspreken omdat het de kans geeft om anderen te ontmoeten. De wandelaars geven zelf dan ook regelmatig het belang van de wandeling voor hun gezondheid aan. We blijven zoeken naar manieren om de wandeling aantrekkelijker en laagdrempeliger te maken.

Turkan Aslan

“Waarom ik van wandelen hou ?

Eerst en vooral voor de gezondheid. Om te vermageren. Voor de moraal. Om lucht te scheppen. Lucht doet deugd. En om met de anderen te praten. Dat doet allemaal goed.

Buitenkomen, dat is het beste. Thuisblijven, dat gaat niet. Ik voel me goed als ik deelneem aan activiteiten.

Godzijdank, want wij kunnen dat, wij kunnen buitenkomen. We moeten ervan genieten. Goede moed aan iedereen die moeilijk of niet buiten kan.”

Proper Kuregem

In 2017 zette het netwerk Proper Kuregem/Cureghem Propre zijn acties dmv sensibilisering en opkuis per straat verder. MediKuregem bleef mee aan de kar trekken, oa door het verkrijgen van extra financiële middelen na een projectaanvraag bij **Bruss-It** (onder impuls van de wijkcompost: zie verder). Door personeelsswissels en tijdsgebrek verminderde de bijdrage van sommige partners, maar tegelijkertijd engageerden zich andere partners zodat er een actieve kern bleef van ook bewoners en scholen (zowel Frans- als Nederlandstalige).

Hierdoor kon het ritme van **2-maandelijks acties** (plantacties, sensibiliseringsacties, opruimacties, ..) verdergezet worden vanuit de gekozen doelstellingen (sensibiliseren van burens, en de wijk mooier en groener maken). We kozen telkens 1 straat en spraken daarin zoveel mogelijk bewoners aan. In maandelijkse vergaderingen met zowel organisaties als bewoners bereidden we voor.

Het betrekken van meer (en meer kwetsbare) bewoners blijft een uitdaging. Om het Netwerk nog meer zichtbaar te maken, organiseerden we net voor de zomer een **tentoonstelling en debat** met de Schepen van Netheid. Deze jaarafsluiter werd ruim in de wijk bekendgemaakt, en we bereikten een breder publiek, wat tot een heel boeiend debat met inbreng van vele stemmen leidde. Een feestelijke attentie voor de uitgenodigde straatvegers werd sterk geapprecieerd, en zorgde op zijn beurt voor een bemoedigend woordje voor het Netwerk Proper Kuregem (oa het belang van sensibilisatie).

Tegelijkertijd startten de burens van MediKuregem, dankzij de dynamiek van Proper Kuregem, de **wijkcompost** naast de verwaarloosde kerk. De verfraaiing van het hoekje had vele burens aangesproken en met de steun van vzw Worms informeerden we alle burens over de werking van de wijkcompost. Enkele burens volgden een opleiding. Met het geld van Bruss-It kochten we de compostbakken en ander materiaal.. en in maart 2017 ging de compost, vroeger dan verwacht, open.

Op 2 april werd hij officieel ingehuldigd. Met een filmpje in de wachtzaal, een info-avond in Medikuregem en het ter beschikking stellen van emmers, probeerden we patiënten zo goed mogelijk te informeren en betrekken.

Verschillende vrijwillige buren verzekeren een 'permanentie' tijdens de openingsuren, 2 keer per week. We proberen zoveel mogelijk buurtbewoners te informeren over de wijkcompost, zodat er nog meer mensen tijdens de openingsuren komen en ook elkaar kunnen ontmoeten. Dat blijft een uitdaging – we zijn alvast blij dat de plek door iedereen gerespecteerd wordt.

Dat de ontmoetingsfunctie warm onthaald wordt, toonde het succes aan van het zomerfeestje, georganiseerd door de buren en ondersteund door Medikuregem.

In 2018 hopen we nog meer buurtbewoners, ook via de wijkpartners, welkom te heten aan de wijkcompost, en op een concrete manier samen te werken aan een propere en aangename buurt.

In december ondersteunden we de affiche-campagne van Proper Kuregem.

**Ik hou
van mijn wijk**

**J'aime
mon quartier**

Voeding

In Medikuregem

Naast de individuele consultaties, verzorgt de diëtiste kooksessies in groep. Elke nieuwsbrief bevat een gezond recept, liefst een recept dat door een vrijwilliger wordt gepresenteerd.

Activiteit	Datum	Aantal uren	Aantal aanwezigen
Kooksessie vaste groep	17/5	3,5	4
	14/9	3,5	7
	12/10	3,5	11
	9/11	3,5	10
	7/12	3,5	5
		= 17,5h	= 37
Kooksessie mannengroep	5/10	3	3
	30/11	2.5	2
	28/12	2.5	3
		= 8h	= 8

In de wijk

Onze diëtist en gezondheidspromotor participeren aan projecten van partners in de buurt, zoals het Huis der Gezinnen, de jaarmarkt, KIK en de werkgroep gezondheid van Brede school Kuregem.

werkgroep gezondheid van Brede School Kuregem

De Nederlandstalige scholen en IBO KIK trachten, ism met Cultureghem en Huis der Gezinnen, krachten te bundelen om in synergie de gezondheid (vooral gezonde voeding en beweging) van jonge kinderen in Kuregem te verbeteren.

De in 2016 opgestarte werkvorm 'tutti proefi', een reeks uitdagingen die elke klas gedurende het hele schooljaar aangaat rond gezondheid, werd positief geëvalueerd en verdergezet in het schooljaar 2017-2018. En geïntensifieerd, dankzij een nieuw elan van de nieuwe Brede School coördinator.

De focus ligt op kinderen en ouders op een positieve manier te prikkelen, te **stimuleren tot gevarieerd eten** (meer dan enkel het ietwat moraliserende 'gezonde voeding'), nieuwe smaken te ontdekken. Elke leerkracht zorgt voor een eigen dynamiek in de klas, en doet een beroep op partners waar nodig. Met MediKuregem ondersteunen we zoveel mogelijk rond gezonde voeding (oa via het aanbieden van de methodiek 'De Proefkampioenen'), het betrekken van ouders, en promoten we de wijkcompost.

Eind 2017 gingen vele klassen van de Voorzienigheidsschool en de Kameleonschool alvast enkele uitdagingen aan.

Werkgroep patiëntenparticipatie

Met een mooie delegatie zorgverleners en patiënten namen we in oktober deel aan de studiedag patiëntenparticipatie die de Verenging van wijkgezondheidscentra organiseerde.

Omdat we de inbreng van onze patiënten belangrijk vinden, hier al initiatief toe namen maar nog geen duidelijke visie en strategie hebben, stelden we met de deelnemers een werkgroepje samen dat een traject uitwerkte naar het brede team.

Met de input van de studiedag en onze al talrijke ervaringen vanuit MediKuregem hopen we in 2018 verder te werken.

9. Opleidingspraktijk

Medikuregem vindt het belangrijk om mensen in opleiding kansen te geven en een goede leerplek te bieden. In 2017 trokken we dit bewust breder open dan de artsen in opleiding en boden ook kansen aan toekomstige verpleegkundigen, maatschappelijk werker en kantoormedewerker in spe.

Artsen

We ontvangen 13 stagiairs geneeskunde van de 4 Vlaamse Universiteiten (KUL, UA,UG, VUB) voor kijkstages, actieve stages en specifieke stage (diversiteit). Elke stagiair wordt ondersteund door drie verschillende huisartsen stagemeesters.

UG	4 ^{de} master	27/2/2017	30/3/2017
KULeuven	4 ^{de} master	16/3/2017	12/5/2017
VUB	3 ^{de} bach	27/3/2017	31/3/2017
VUB	2 ^{de} bach	25/4/2017	27/4/2017
UA	3 ^{de} master	26/6/2017	14/7/2017
ULB	3 ^{de} bach	3/7/2017	19/7/2017
UG	7 ^{de} jaar	4/9/2017	28/9/2017
KULeuven	Diversiteit	18/9/2017	21/9/2017
KULeuven	7 ^{de} jaar	2/10/2017	20/10/2017
VUB	3 ^e master	30/10/2017	24/11/2017
KULeuven	2 ^{de} bach	18/12/2017	21/12/2017
VUB	Kijkstage	19/12/2017	21/12/2017

Verpleegkundigen

Sint-Guido	HBO5	19/6/2017	29/6/2017
Erasme		4/12/2017	8/12/2017
	Postgraduaat diabeteseducator	23/03/2017	

Andere

Odisee	Maatschappelijk werk – kijkstage	26/3/2017	30/3/2017
Sint- Niklaasinstituut	Opdracht vrijwilligerswerk school	Mei 2007	
Technisch atheneum Halle	Kantoor - blokstage	2/10/2017	25/10/2017

10. Projecten

Stadslandbouwproject Bel Akker

Medikuregem werkt samen met atelier 'Groot eiland' uit Molenbeek naar aanleiding van de ontwikkeling van de **moestuin** op het dak van Abattoir - het slachthuis van Anderlecht. Patiënten van Medikuregem kunnen doorverwezen worden naar de trajectbegeleider, die hen in het kader van arbeidszorg toeleidt naar verschillende activiteiten.

De trajectbegeleider kwam meermaals op bezoek om het project toe te lichten en terug te koppelen met de doorverwijzende zorgverleners. Tussen maart en oktober werden 21 mensen doorverwezen waarvoor arbeidszorg interessant zou kunnen zijn. Met 11 daarvan kon een intake plaatshebben. 5 mensen zijn effectief gestart in de moestuin, 3 mensen werden doorverwezen naar een creatief atelier.

Doucheflux

'DOUCHEFLUX', een vzw ten behoeve van zorg voor thuislozen, opende haar deuren dichtbij in de Veeartsenijstraat en zocht samenwerking en ondersteuning bij Medikuregem. We stelden een conventie tot samenwerking op zodat onze verpleegkundigen (Isabelle Verreckt en Charlotte Verstraete) er nu één à tweemaal per week 2 uren verpleegkundige hulp bieden. Ook kunnen ze thuislozen doorverwijzen voor gratis medische bijstand in Medikuregem voor semi-dringende zorgen.

Nicholas Matthijs en Isabelle Verreckt zorgden mee voor de uitwerken van de medische protocollen en regelmatig overleg rond de werking.

Kirikoe

Kirikoe was een project waarbij kwetsbare zwangere vrouwen worden begeleid en ondersteund op medisch, psychosociaal en praktisch gebied. Dit gebeurde dankzij de samenwerking tussen de vroedvrouw van Medikuregem, de groepswerking van het Huis der Gezinnen (bij opstart van het project gefinancierd door de Vlaamse Gemeenschap als een lokaal project kinderarmoedebestrijding), ONE en Kind en Gezin.

In 2017 werd geïnvesteerd in de evaluatie en bijsturing van de het project, nadat de financiering voor het Huis der Gezinnen vanuit de Vlaamse Gemeenschap wegviel. Alles werd in stelling gezet om vanaf 2018 in vernieuwde setting te werken.

Het medische luik werd ondergebracht in het BBBru-project (zie verder), het opvoedingsondersteunende luik wordt verder opgenomen door het Huis der Gezinnen onder de naam Kirikoe. Beide projecten blijven nauw samenwerken, elk vanuit een eigen insteek.

Het hernieuwde Kirikoe-project sluit aan bij de opdrachten van het Huis der Gezinnen als inloopteam, en omvat volgende activiteiten voor zwangere vrouwen en mama's met een baby tot 9 maand:

- Lunch op dinsdagmiddag met aansluitend pre- of postnatale kine of thematische groepswerking
- Babymassage op woensdagvoormiddag
- Onthaal
- Individuele psycho-sociale begeleiding van zwangere en pas bevallen vrouwen
- Contact met externe partners en andere hulpverleners betrokken in het gezin voor overleg en samenwerking

Het project wordt opgevolgd via een gemengde stuurgroep (Huis der Gezinnen/Medikuregem). De groepswerker van Kirikoe (An Bruggeman) neemt deel aan de stuurgroep gezondheidspromotie van Medikuregem.

BBBru

BBBru groeide vanuit de ervaring van het reeds lopende zwangerschapsproject (onder de naam Kirikoe) en door de recente herziening van het postnatale zorglandschap. Wijkgezondheidscentra De Brug en Medikuregem sloegen de handen in elkaar en zetten een zwangerschapsprogramma op, gebaseerd op het model van Centering Pregnancy®.

Het BBBru-traject bestaat, naast individuele consultaties, uit maandelijkse groepsessies (9 prenataal en 1 postnataal) die begeleid worden door een vaste vroedkundige. Een groep bestaat uit maximum twaalf zwangere vrouwen met een gelijkaardige zwangerschapstermijn. Naast medische opvolging, wordt er gewerkt aan netwerkversterking.

Aansluitend op een groepsessie, wordt ook een individueel consult gepland bij de vroedkundige, de huisarts of de gynaecoloog, afhankelijk van de periode in de zwangerschap. Postnataal zullen de vrouwen en baby's thuis worden opgevolgd door de verschillende vroedkundigen van het project zodat de continuïteit van de zorg wordt gegarandeerd.

Beide wijkgezondheidscentra engageren zich om naar een equipe van 2 halftijdse vroedkundigen te, die samen de weekenddienst voor de postnatale thuisverzorging en de telefonische permanentie van zwangere vrouwen verzorgen (beurtrol, 1 weekend op 4). De vacature voor de tweede halftijdse vroedvrouw werk eind oktober gelanceerd.

Ter voorbereiding van BBBru werd in samenwerking met de Vereniging van Wijkgezondheidscentra en ondersteuning van FEBI een 2daagse vorming Central pregnancy georganiseerd in Medikuregem. Marlies Reynders en Katja Van Groesen leidden 18 vroedvrouwen op, waarvan 9 uit wijkgezondheidscentra.

11. Organisatie en bestuur

Bestuur

In het voorjaar van 2017 doorliep de hele organisatie een intensief traject inzake goed bestuur, dat leidde tot de organisatiestructuur zoals samengevat in deze tekening.

De AV van 19 juni duidde ook een hernieuwde Raad van Bestuur aan en gaf een aantal opdrachten mee. Jo Butaye werd bereid gevonden om nog even verder te werken als voorzitter, zodat we de tijd konden nemen om de zoektocht naar de 'ideale voorzitter' te verfijnen naar de werking met de hernieuwde ploeg.

De RvB maakte onmiddellijk werk van de opdrachten van de AV: een procedure bij belangenconflict, een kader rond opvolging van personeel (360° evaluatie coördinator in september, afspraken en opstart gesprekken teamleden in het najaar), een kader voor het behandelen van personeelsbeleid en personeelszaken.

De cockpit kwam bijna wekelijks samen en zorgde voor een vlotte werking van het geheel.

In december organiseerden we een eerste 'pit stop'. Het team en de RvB ziet positieve verandering in de manier van werken: vooral meer duidelijkheid en structuur. De bevraging vooraf leverde ook een aantal tips om binnen het team en raad van bestuur verder op te nemen, bijvoorbeeld het verhogen van de transparantie van de werking en de rol van de cockpit. Ook het gewenste profiel van de voorzitter werd verder verfijnd.

Interne organisatie

Via het wekelijks medisch, de maandelijkse teamvergadering, interdisciplinair overleg en stuurgroep gezondheidspromotie, geeft het team haar interdisciplinaire opdracht vorm. Dankzij het nodig puzzel- en planningswerk slaagden we erin om ook voor het onthaal-team een noodzakelijk structureel overlegmoment te vinden (3x per maand).

Naast de structurele overlegmomenten, was er tijd voor een nieuwjaarsdrink 24/1 (team en RvB), vormingsmoment met het team olv Guido Santermans “feedback in oplossingstaal” op 23/2, een teamdag op 22/4/2017 en twee feesten (zie verder).

12. De audit van Maggie De Block

Op 18 oktober 2016 werd in het kader van de begroting 2017 voor de sector Medische huizen een besparing aangekondigd. Maggie Deblock bestelde een audit voor de medische huizen bij KPMG en voerde gelijktijdig een moratorium in voor het erkennen van nieuwe centra.

Met de koepels VWGC, FMM, Febrafo, werd besloten om positief mee te werken aan deze audit, in de hoop de misinformatie over de werking van de medische huizen bij te stellen.

De gegevensverzameling werd een intensieve operatie, die gelukkig ondersteund werd door de VWGC. Ze gaf ook weinig voldoening, omdat de opgevraagde informatie (veel financiën en aantal prestaties) essentiële elementen van de werking van het wijkgezondheidscentrum onvoldoende weergeeft, namelijk de vele extra inspanningen om duurzame toegankelijke gezondheidszorg aan te bieden waarbij de patiënt centraal staat als volwaardige partner, en dat in een buurt met een zeer kwetsbare bevolking.

Medikuregem werd in een tweede fase “geselecteerd” voor een interview op 3 oktober. We besloten dit grondig voor te bereiden en van de gelegenheid gebruik te maken om de vele voordelen van het werken in een WGC voor zowel de medewerkers, de patiënten en de samenleving uit de doeken te doen (zie schema).

We namen de tijd om ons centrum te tonen. Het was net een zeer drukke dag, met o.a. de start van een goed-gevoelstoel-reeks. Dat was mooi meegenomen, zo konden we kaderen waarom dit soort activiteiten belangrijk zijn in onze brede eerstelijnswerking.

Gezondheidswerkers (Arts, Verpl, Sw...)

- Geen prestatiedrang; loondienst; evenwicht w/p, focus op het werk = betere prestatie = preventie burn-out arts
- Gekend, vast patiëntenbestand; geen shopping
- Gemakkelijk terug-bestellen patiënten
- Geïntegreerd werken onder 1 dak
- Minder onnodige doorverwijzing extramuros
- Eenvoudige doorverwijzing intramuros

Patient

- Geen geldbarrière
- Steeds GMD
- Eén EMD
- Geïntegreerde zorg
- Gezondheidsondersteunende initiatieven

Wijk, Gemeente, Gemeenschap

- Gezondheidspromotie in de wijk.
- Samenwerking met gemeente/ocmw
- Participatie aan preventiecampagnes vd gemeenschappen: hogere score door MK

Wijkgezondheidscentrum

Gezondheid

=Winst

Riziv

- Minder en goedkopere medicatievoorschriften (MK: 10 %)
- Geen shopping ts huisartsten
- Pediatrie voor 90 % in eigen beheer
- Minder doorverwijzing naar specialisten
- Concept als studiemodel.. innovatielabo !!

Mutualiteit / IMA

- Efficiënter beheer van terugbetaling
- Opportuniteit tot betere samenwerking omwille van vast patiëntenbestand !!??
- Opportuniteit tot samenwerking met IMA i.v.m. epidemiologische studies !!??

• VISITE/INTERACTIEF BEZOEK en DRINK •

• Van
De 17:30 tot 20: •

• VRIJDAG
VONDRED/ 19 MEI 2017 •

Het team van
WIKGEZONDHEIDSCENTRUM MEDIKUREGEM
nodigt u van harte uit voor de
FEESTELIJKE OPENING
van haar
NIEUWE GEBOUWEN

L'équipe de la maison
MÉDICALE MEDIKUREGEM
vous invite de tout cœur
À L'INAUGURATION FESTIVE
de ses
NOUVEAUX BÂTIMENTS

• Rue Joseph Dujardinstraat 8-12, 1070 Anderlecht •

13. Feest

Feestelijke opening nieuwe gebouwen

Op 19 mei zette Medikuregem de deuren van haar vernieuwde gebouwen open voor de patiënten en de buurt.

Prof. Patrick Deboosere begeleidde een boeiend panelgesprek over de gezondheidsuitdagingen voor Kuregem, met beleidsmakers Guy Vanhengel, Bianca Debaets, Elke Roex en Caroline Verlinde (kabinet minister Vandeuren) en 2 zorgverleners Els Van Hooste en Sebastian Colson, opgeluisterd door het gelegenheidskoor Medikuregem, huismuzikanten Nicholas Matthijs (met het lied “Kuregem”), Lotte Remmen en Els Van Hooste.

Daarna kregen de bezoekers maximaal de mogelijkheid om het gebouw te bezoeken en de werking beter te leren kennen dankzij de interactieve tentoonstelling die in de verschillende ruimtes werd opgesteld.

De straat werd afgesloten voor een wijkfeestje, met catering verzorgd door Cosmos (zie foto voorpagina).

Afscheid van Louis Ferrant als actieve huisarts

8 december organiseerden we naar aanleiding van het afscheid van Louis als actieve huisarts een feest in zaal Exselsior.

4 inspirerende sprekers brachten reflecties over de geliefde thema's van Louis: Mathieu Voets over kansarmoede bij kinderen, Caroline Colinet over huisartsgeneeskunde en sociaal engagement, Nele Michels over de huisarts als opleider en Redouane Ben Driss over diversiteit in al haar aspecten.

Het werd een mooie avond, met veel muziek en warme woorden.

Uit het inleidend woordje van Lina

Louis, we weten wel, de opstart van het WGC Medikuregem heb je niet alleen gedaan... Maar jouw engagement, je netwerk en de ontelbare bijhorende vergaderingen, je geloof in de mensen en je optimisme, je duidelijke visie en jouw engelengeduld hebben ongetwijfeld mee vorm gegeven aan het wijkgezondheidscentrum zoals het nu is, met een geweldige ploeg mensen die jouw goede werk graag willen verder zetten.

De gezondheidsuitdagingen in deze wijk blijven jammer genoeg dezelfde, en elke dag zien we schrijnende situaties, en toch voel ik me / ons veel sterker dan 10 jaar geleden. En dat ligt dan niet aan mezelf, al hoop ik intussen wat wijzer geworden te zijn... de sterkte en grootste kracht zit vooral in de samenwerking van een fantastisch team dat de patiënt zo veel beter kan helpen dan één iemand alleen, samen kunnen en weten we zoveel meer, blijven we elkaar enthousiasmeren en motiveren, en zijn we zoveel sterker om die zwakke(re) patiënt vooruit te helpen... Traag... maar zeker...

14. Infrastructuur

De afronding van de verbouwing bleek nog een hele klus. De bouwcoördinator bleef nog het hele jaar in dienst en had haar handen vol.

Ook inzake IT zaten we met een lastig dossier. Het programma van onze medische dossiers wordt niet meer verder onderhouden. De zoektocht naar een geschikt programma, en de daarbijhorende afstemming met andere wijkgezondheidscentra en noodzakelijke aanpassingen van onze IT-infrastructuur, vroegen veel energie, maar leidden hopelijk in 2018 tot een bevredigend resultaat.

15. Partners

Medikuregem vindt het belangrijk om niet op een eiland te werken, maar in overleg met partners. Heel wat partners kwamen reeds aan bod in dit jaarverslag. Hieronder vind je een (onvolledig) overzicht van ontmoetingen met partners in en buiten Medikuregem.

14/2/2017 studio Globo op bezoek

16/2/2017 werkbezoek studenten ULB (santé publique)

16/2/2017 studenten universiteit Antwerpen

16/2/2017 bijdrage Louis Ferrant aan het Brusselhoofdstuk eerstelijnsconferentie

27/2/2017 workshop zaadbommen maken in de wachtzaal in het kader van project Bocal Local

8/3/2017 jobhoppen (Huis voor Gezondheid) – verpleegkundigen op bezoek

9/3/2017 OKAN-klassen op bezoek

22/03/17 Voordracht Dr Ferrant over diversiteit en gezondheid voor de Koninklijke Academie voor Geneeskunde

23/3/2017 zorgknooppunt BOT op bezoek

28/3/2017 terugkommoment “stilvallen geeft veerkracht”

08/06/2017 voorstelling film over thuiszorg in een diverse wereld (Sel Amberes), waaraan we meewerkten

09/06/2017 gastcollege Dr Ferrant 1° bach geneeskunde UHasselt

27/06/2017 ontvangst Interuniversitaire werkgroep Diversiteit en gezondheid in Medikuregem

09/08/2017 interview Louis Ferrant voor Bruzz nav zijn afscheid al huisarts

12/9/2017 bezoek Hakki Demirkapu (ex-Haio Medikuregem) en het team van het wijkgezondheidscentrum uit Schaarbeek

27/9/2017 infosessie bij Cosmos over Artrose, Nicholas Matthijs

30/9/2017 Open praktijkendag domus medica

17/10/2017 bezoek aan maison médicale Arnica

26/10/2017 10 studenten 1e vroedkunde van Erasmushogeschool op bezoek

26/10/2017 huisarts Medikuregem op stagestartdag Huis voor Gezondheid

9/11/2017 CVO – ervaringsdeskundigen in armoede – op bezoek

20/11/2017 OCMW Anderlecht – parcours d'intégration: sessie over gezondheidszorg door onze maatschappelijk werker

21/11/2017 voordracht Louis Ferrant op dag van de zorgambassadeurs (EVA)

22/11/2017 deelname Louis Ferrant aan panel over nieuw curriculum verpleegkunde en integratie van diversiteit op UNIA

28/11/2017 Lina Broekaert spreekt in Odissee hogeschool ikv DIP (diversiteit interculturaliteit project) voor studenten (para)medische beroepen

30/11/2017 Kure & Care op bezoek

13/12/2017 Maks kinderatelier op bezoek (gebruik van de keuken)

13/12/2017 seminarie voor studenten medische sociologie onder toezicht van prof Christophe Vanroelen (VUB): toelichtingen en discussie over ontstaan van forfaitaire geneeskunde, concept wijkgezondheidscentrum, quid audit... (Jo Butaye)

23/11/2017 voordracht Louis Ferrant op Studiedag Diversiteit over Kansarmoede en gezondheid (VUB)